

Handläggare

Lina Salomonsson
Klimat- och energistrateg
Kommunledningsförvaltningen

Överenskommelse kring upphandling i enlighet med strategisk drivmedelsprioritering i Uppsala län samt Riktlinje för fordon- och drivmedelskrav i upphandling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. ingå i "Överenskommelse kring upphandling i enlighet med en strategisk drivmedelsprioritering i Uppsala län",
2. delegera till kommunstyrelsens ordförande, Peter Book (M) att bestämma vem som ska underteckna "Överenskommelse kring upphandling i enlighet med en strategisk drivmedelsprioritering i Uppsala län",
3. beslutspunkterna 1 och 2 ovan gäller under förutsättning att kommunfullmäktige antar riktlinjen för fordon- och drivmedelskrav i upphandling.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. anta "Riktlinje för fordon- och drivmedelskrav i upphandling", enligt förslag daterat den 30 september 2025.

Beskrivning av ärendet

Enköpings kommun har målsättning om klimatneutralitet till 2030 och sedan 2019 deltar Enköpings kommun i Viable Cities, det nationella innovationsprogrammet för klimatneutrala städer. I kommunens Klimatkontrakt 2030, version 2024, finns åtaganden om Hållbara transporter och färdssätt, där kommunen beskriver att ” *Vi fokuserar på att minska utsläppen från inrikes transporter genom elektrifiering av fordonsflottan*”.

Utifrån kommunens analys av klimatutsläpp så är transporter den största utsläppskällan av klimatpåverkande gaser i Enköpings kommun som geografiskt område. Av kommunkoncernen klimatutsläpp står transporter för 11 % av klimatutsläppen. Av inköpt drivmedel till kommunens fordon 2023 utgjordes 56,4% av fossilt bränsle och 43,6% av fossilfritt bränsle. För att nå Enköpings mål om klimatneutralitet behöver kommunen minska utsläppen från transporter.

Under 2024 och 2025 har en remissversion av ”Klimatstrategi 2030” för Enköpings kommun tagits fram och förslag på Klimatstrategi 2030 kommer läggas fram för beslut under slutet av 2025. I förslaget finns övergripande klimatmål samt utvecklingsområden för att nå klimatmål. I förslag på Klimatstrategi behandlas omställningen av kommunens fordonsflotta, och riktlinjen syftar till att beakta miljö- och klimatkrav i upphandlingar av fordon- och drivmedel.

Genom att ställa förhöjda klimatkrav i upphandlingar, som innefattar transporter, kan kommunen minska klimatpåverkande utsläpp. Beredskapsfrågan är också central i vid val av fordon och drivmedel.

Inom samverkan med Uppsala läns miljö- och klimatråd har förslag om en regional strategisk drivmedelsöverenskommelse vid upphandling av egna fordon samt miljökrav i upphandlingar av transportintensiva varor och tjänster tagits fram. Syftet med överenskommelsen är att förbättra förutsättningarna för att nå lokala och regionala klimatmål samt att bidra till den regionala utvecklingen. En långsiktig tydlighet i vad länets offentliga aktörer kommer att efterfråga skapar gynnsamma förutsättningar för näringslivsaktörer att investera i ny fordonsteknik och tank- och laddinfrastruktur för förnybara drivmedel.

För att kunna nå kommunens klimatmål samt för att kunna gå med i drivmedelsöverenskommelsen har förslag på "Riktlinje för upphandlingskrav av fordon och bränslen" tagits fram.

Ärendets beredning

Förslag på riktlinje utgår från tidigare arbete kring rutin för upphandlingskrav av fordon och drivmedel, där Inköpsenheten har deltagit i arbetet. Trygghet och säkerhet har gett synpunkter på förslaget, och ser positivt på förslaget på drivmedelsprioritering.

Parallellt uppdaterar kommunledningsförvaltningen "Regler om tjänstefordon", där ansvar kring upphandling av fordon och drivmedel beskrivs.

Förslag på riktlinje berör alla förvaltningar och bolag, och innebär att flertalet av kommunens fordon, främst lätta fordon, kommer att vara helelektriska fordon. Förslag på riktlinje har därför skickas på remiss till socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden, utbildningsnämnden upplevelsenämnden, tekniska nämnden, miljö- och byggnadsnämnden, valnämnden, Ena Energi AB och AB Enköpings Hyresbostäder. Samtliga har inkommit med remissyttrande och finns i en sammanfattning. Utifrån inkomna synpunkter har tillägg om "begrepp" lagts till samt förtydligande om vilka avsteg från riktlinjen som accepteras.

Ekonomiska konsekvenser

Majoriteten av kommunens fordon har förbränningsmotorer och kommunen köper in en stor andel fossilt bränsle. Riktlinjen kommer innebära att kommunen går över till fossilfria bränslen, och till stor del elfordon med elmotorer, vilket på kort sikt innebär en högre initial kostnad, men på lång sikt finns potential till stora besparingar. Elfordon har generellt en högre initial kostnad jämfört med fossildrivna fordon. Laddning behöver säkerställas för fordonen och finns inte laddpunkter, kan installation av laddpunkt också innebära en kostnad. Externa medel finns att söka för installation av laddpunkter. Totalkostnaden för elfordon, för fordonet och bränsle, blir i många fall lägre vid en viss körsträcka, vilken kommunen kommer oftast kommer upp i. Elfordon har lägre drifts- och underhållskostnader. Laddning av el till ett elfordon är oftast lägre än att tanka fossilt bränsle.

Drivmedelsprioriteringen ger både minskad klimat- och miljöpåverkan, stärkt beredskap, bättre luftkvalitet som ger bättre folkhälsa, stärkt regionalt näringsliv och ska leda till flera arbetstillfällen på regional och lokal nivå, vilket ger långsiktiga positiva ekonomiska konsekvenser.

Drivmedelsöverenskommelsen innebär inga övriga kostnader, utan de ekonomiska konsekvenserna som följer är de som beskrivs ovan kopplat till riktlinjen. Genom en långsiktig tydlighet i vad länets offentliga aktörer kommer att efterfråga skapas gynnsamma förutsättningar för näringslivsaktörer att investera i ny fordonsteknik och tank- och laddinfrastruktur för förnybara drivmedel. Leverantörer kan därigenom se den långsiktiga investeringen och ge en tydligare prisbild i upphandlingsförfarandet och kan leda till lägre kostnader.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

De sociala konsekvenserna av riktlinjen samt överenskommelsen innebär positiva effekter på folkhälsan genom bättre luftkvalitet och buller. Drivmedelsprioriteringen som föreslås gälla ska ge positiva effekter på regionala näringslivet och leda till fler arbetstillfällen genom att bränslet kan produceras lokalt.

Riktlinjen och överenskommelsen ska ge ökade positiva miljö- och klimateffekter, och är en förutsättning till att kommunen kan nå målet om klimatneutralitet. Genom övergång till fossilfria bränslen, och till stor del elfordon, kommer kommunens klimatutsläpp att minska markant. Kommunen bidrar till omställning till fossilfria fordon och bränslen, vilket ger effekter positiva samhällsnyttor. Elfordon ger minskade utsläpp till luft av kväveoxider och partiklar (från avgasröret), samt ger upphov till mindre buller.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, 2025-09-30
- Överenskommelse kring upphandling i enlighet med en strategisk drivmedelsprioritering i Uppsala län, 2024-12-13
- Sammanfattning, inkomna remissvar och bedömning av dessa, daterad 2025-09-28

- Förslag, Riktlinje för upphandlingskrav av fordon- och drivmedel, reviderad daterad 2025-09-30
- Protokollsutdrag, Kommunstyrelsen (2025-05-06 KS §121)
- Yttrande, riktlinje för fordons- och drivmedelskrav i upphandling, Miljö- och byggnadsnämnden, 2025-06-02
- Protokollsutdrag, Miljö- och byggnadsnämnden (2025-06-13 MBN §109)
- Remissvar – Riktlinje för fordons- och drivmedelskrav i upphandling Valnämnden (2025-09-15 §31)
- Protokollsutdrag, Valnämnden (2025-09-15 VALN §31)
- Protokollsutdrag, Utbildningsnämnden (2025-09-17 UN §138)
- Teknisk och serviceförvaltningens remissvar Riktlinje för fordons- och drivmedelskrav i upphandling, 2025-08-28
- Protokollsutdrag, Tekniska nämnden (2025-09-25 TN §150)
- Svar på remiss Riktlinje för fordons- och drivmedelskrav i upphandling, Ena Energi AB, 2026-06-16
- Protokollsutdrag, styrelsesammantrade-2025-06-16-signed.pdf
- Svar på remiss "Riktlinje för fordons- och drivmedelskrav i upphandling", EHB, 2026-06-18. KS 2025/202
- Protokollsutdrag, Upplevelsenämnden (2025-09-25 UPN § 83)
- Remissvar "Riktlinje fordons- och drivmedelskrav i upphandling" UPN
- Protokollsutdrag, Socialnämnden (2025-09-25 SN § 139)
- Protokollsutdrag, Vård- och omsorgsnämnden (2025-09-24 VON §157)
- Yttrande, Svar på remiss av riktlinjer för fordons- och drivmedelskrav i upphandling, VON

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Daniel Jansson-Hammargren, kommundirektör
- Åsa Olsson, kansli- och utredningschef

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Länsstyrelsen i Uppsala län, för åtgärd

- Biodriv Öst, för åtgärd
- Socialnämnden, för kännedom
- Vård- och omsorgsnämnden, för kännedom
- Utbildningsnämnden, för kännedom
- Upplevelsenämnden, för kännedom
- Tekniska nämnden, för kännedom
- Miljö-och byggnadsnämnden, för kännedom
- Valnämnden, för kännedom
- Ena Energi AB, för kännedom
- AB Enköpings Hyresbostäder, för kännedom